

Inn i den romlige dimensjon

Jørn Cruickshank, Jørund Aasetre, red.

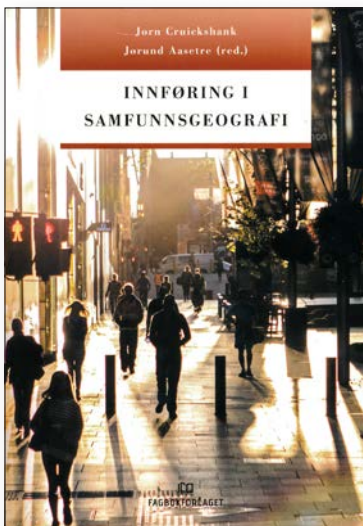
Innføring i samfunnsgeografi

Bergen: Fagbokforlaget, 2023

324 s.

ISBN 978-82-450-2161-5

Michael 2023; 20: 258–9.

Innføring i samfunnsgeografi har 20 forfattere, inkludert de to redaktørene, som kommer fra geografmiljøer over hele landet. Men boka bør ha et langt større publikum enn det som ifølge forordet er målgruppen, geografistudenter og lærerstudenter i geografi.

Innledningen om samfunnsgeografifaget er relativt kort, fordi boka er ment for problembasert læring. Studentene skal arbeide med et problem, og så finner de henvisning til nødvendig teori og metode underveis. Kapitlene tar blant annet for seg dagsaktuelle emner, og drøfter disse fra et samfunnsgeografisk ståsted. Allerede kapittel 1, *Effekter av stedsmarkedsføringstiltak i distriktkommuner*, kaster leseren inn i temaer som finnes i alle lokalaviser, kommunestyre og politiske partier. Regional næringsutvikling, flyttestrukturer og byvekst, foruten steder og steders identitet, er blant emnene som behandles i greie, letteste tekster.

Relasjonell geografiforståelse er en gjennomgående tenkemåte, hvordan både større områder og andre geografiske enheter virker inn på hverandre. Anne Christine Liens kapittel om kartografi og makt (!) bør gi spennende aha-innsikt for de fleste lesere.

Når stedsdimensjonen kommer inn i et felt man arbeider med, stimuleres nye problemstillinger og nye hypoteser oppstår. Helse og miljø er drøftet i et større kapittel som tar utgangspunkt i globalisert kjøttproduksjon. Overordnede emner, som grønn utvikling, klima og bærekraft dekkes også. Et kapittel om Tanzania gir et internasjonalt perspektiv.

Samfunnsgeografi har det til felles med andre samfunnsvitenskapelige fag at det studerer – og ønsker å gjøre noe med – forholdet mellom naturgrunnlaget og det samfunnet som utvikler seg der. Hvert av fagene har gjerne ulike metoder, vinklinger og fagtradisjoner, men studieobjektet er egentlig det samme. Det gjør at i kontekstavhengige fag er kontakt på tvers særlig viktig. Tverrfaglighet fordrer blant annet at man kjenner hverandres fagspråk og vises veier inn i søsterfagenes litteratur. Der svikter boka litt.

Jeg har et yrkesliv bak meg i et samfunnsmedisinsk miljø, og der er dette forholdet særlig merkbart. De fleste medisinske fag, og også norsk helsetjeneste, er vendt innover mot biologisk funksjon og mot helsesvikt hos enkeltmennesker. De samfunnsmedisinske fag vender seg utover mot grupper og omgivelser. Samfunnsgeografisk tilnærming tar medisin og helse ut i en nødvendig romlig dimensjon. Derfor anbefaler jeg boka for alle unge under helseutdanning. Mine kolleger som har levd en stund, vil også ha stor glede av den.

At politikere trenger stoffet i boka, sier seg nærmest selv. Men det er en annen viktig målgruppe som kommer i tillegg, folk som brenner for enkelt saker og kjemper fram sitt syn. Breddekunnskap og trening i vidvinklet refleksjon gjør budskapet bedre. Sterke meninger blir enda sterkere.

Øivind Larsen

oivind.larsen@medisin.uio.no

Øivind Larsen er professor emeritus ved Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo og redaktør i Michael.